Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise teade

Avaldamise algus: 14.05.2026
Avaldamise lõpp: tähtajatu

Keskkonnaamet avaldab teadaande keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 12 lõike 1¹ punkti 2 alusel.

Keskkonnaamet otsustajana teatab, et on jätnud algatamata oma 06.05.2026 kirjaga nr DM-127906-29 Illaste turbatootmisala keskkonnaloa muutmise taotlusele keskkonnamõju hindamise (KMH).

Taotletav Illaste turbatootmisala paikneb Rapla maakonnas Märjamaa vallas Araste külas Illaste turbatootmisala kinnistul (katastrinumber 88401:002:0092). Kinnistu omanik on riik, valitseja Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet.

Mäeeraldis hõlmab täielikult Illaste (Üllaste, Elliste) turbamaardla (maavarade registri registrikaart nr 663) vähelagunenud turba aktiivse tarbevaru 3 plokki ja hästilagunenud turba 4 plokki. Mäeeraldise pindala on 153,09 ha ja selle teenindusmaa pindala on 192,52 ha. Kaevandatud maa kasutamise otstarve on taastuv soo.

Eelhinnangu tulemusel selgus, et kavandatava tegevusega eeldatavalt olulist keskkonnamõju ei kaasne ning tekkida võivad keskkonnahäiringud on leevendatavad.

Kavandatava tegevuse erisused või keskkonnameetmed, millega arvestada taotletava tegevusloa taotluse menetlemisel:

1. Keskkonnaloa saajal on kohustus kaevandatud materjali vedudega avalikus kasutuses olevale Illasteraba teele (tee nr 8840022) tekitatud kahjustused likvideerida Märjamaa Vallavalitsuse poolt koostatud nõude alusel ning tagada tee vastavus seisundinõuetele kogu loa kehtivusaja jooksul;
2. Kuivendamise mõju leevendamiseks väljaspoole tootmisala tuleb rajada maapealne veetõkke tamm eksperthinnangu joonisel 1.10 näidatud väärtuslikema raba osade suunal kui kuivendamissügavus ületab 4 m arvestatuna looduslikku maapinda. Soovituslik on rajada tamm eksperthinnangu joonisel 2.1 ulatuses. Turbalasundi sisene veetõke tuleb rajada kui veetasemete seire tulemuste kohaselt kuivendamismõju ulatus jätkuvalt suureneb pärast maapealse tammi rajamist. Veetõkke tammi konstruktsioon tuleb lahendada vastava projektiga viies läbi täiendavad alusuuringud turbalasundi ehituslike tingimuste määramiseks;
3. Võimalusel lühendada tehnoloogiliste võtetega kaevandamise ajalist kestvust, mis vähendab tolmu ja müraga seotud häiringuid metsise, tedre ja kaljukotka elupaikadele. Peale turbakihi ammendamist antud piirkonnas tuleb ala korrastada taastuvaks sooks esimesel tehnoloogilisel võimalusel, mis toetab kaitsealuste liikide elu- ja toitumisalasid korrastatud turbatootmisala piires;
4. Olemasoleva mõju vähendamiseks tuleks takistada vee valgumist turbapinnalt ning ka infiltratsiooni teel ümbritsevalt alalt turbatootmisala kraavidesse;
5. Analüüsida ka kaitsealal raba ümbritsevate kraavide sulgemist. Arvestades praegust väga sügavat soovee taset ka turbatootmisalast kaugemates punktides (valdavalt sügavamal kui 60 cm), ei ole mõistlik seada piiranguid sooveetaseme sügavusele;
6. Leevendusmeetmete efektiivsust tuleks seirata (vähemalt) veetaseme seire pikaajalise jätkamisega;
7. Puistu (10-aastase intervalliga) ning taimkatte seire (5- aastase intervalliga) kaevandamisperioodil, mis aitab hinnata raba elupaigatüübid ning metsise elupaiga seisundit ja sobivust;
8. Vajadusel metsise elupaiga seisundi parandamiseks kavandatavad tegevused;
9. Turbalasundi lamamini tuleb jätta korrastamiseks vajalik 20 cm paksune jääkturba kiht;
10. Pinnasevee taseme seire on vaja teostada pärast tootmisala esimese järgu väljaehitamist ja tööle hakkamist, et täpselt fikseerida kuivenduse mõjuraadius, et sellest lähtudes vajadusel jätta metsise püsielupaigale täiendav hoidetervik;

11. Vajalik on jälgida tootmisala teede seisundit, et õigeaegselt kasutada tolmu tõkestamise vahendeid (väljaveoteede niisutamine, punkerkogujate eelistamine);
12. Väljaveetavad valmistoodangu koormad peavad olema kaetud, et vältida tuulega ärakannet; 13. Vajalik on alumetsa tiheduse seire metsise mängualadel, mida on otstarbekas teha kord iga 5 aasta tagant. Metsa tihenemise korral on vaja alusmetsa hõrendada;
14. Veebruarist mai keskpaigani vältida maardlas aktiivset tootmistegevust, tootmisala väljaehitamist alustada mäeeraldise lõunapoolsest küljest.
15. Kuivenduskraave metsise Araste püsielupaigale lähemale kui 40 m mitte rajada.
16. Kuivendamise eesvooluna kasutada Tamma oja (mitte süvendades) ja sinna suubuvaid kraave;
17. Tolmu ja müra tõkestamiseks säilitada tootmisala äärealadel kasvav mets, kuival perioodil väljaveo teid niisutada;
18. Vältida peenemate turbatolmu osakeste kandumist elamutega piirkondadesse;
19. Põhjendatud kaebuste korral müra või tolmu osas on loa saaja kohustatud korraldama lisamõõdistamise ning vajadusel tööd ümber korraldama;
20. Tootmisala projektis näha ette masinate hooldusplatsid, vältimaks kütuse ja õli leket pinnasesse;
21. Pidada kinni Eesti Maavarade Komisjonile esitatud tootmisala väljaehitamise kalenderplaanist;
22. Illaste turbatootmisala kuivendusveed tuleb enne suublasse juhtimist puhastada settebasseinides;
23. Võtta koheselt tarvitusele abinõud reostuse tõkestamiseks ja likvideerimiseks. Avariilistest olukordadest ja (võimalikust) keskkonnareostusest informeerida Häirekeskust, kohalikku omavalitsust ja Keskkonnaametit;

24. Settebasseine ja kuivenduskraave tuleb perioodiliselt vähemalt üks kord aastas puhastada vooluvee miinimumtaseme juures;
25. Reostusnäitajate mittevastavusel loas kehtestatud piirmääradele on loa andjal õigus esitada loa saajale rangemaid nõudeid ja/või täiendavaid tingimusi;
26. Väljalaskme seires peab proovivõtul järgima asjaomase proovivõtuvaldkonna tunnustatud meetodit ja tagama, et saadud tulemuste jälgitavus on tõendatud;
27. Väljalaskme seires tuleb analüüsid teostada analüüsitavate komponentide osas akrediteeritud laboris, mis on sooritanud vähemalt üks kord aastas katselaborite võrdluskatsed;
28. Jätkata Illaste väljalask 1 seiret (üks kord poolaastas) järgmiste näitajate osas: Biokeemiline hapnikutarve (BHT7); Heljum; Vesinikioonide kontsentratsioon (pH); Üldfosfor (Püld); Üldlämmastik (Nüld); Naftasaadused (süsivesinikud C10 - C40);
29. Jätkata Illaste väljalask 2 seiret (üks kord poolaastas) järgmiste näitajate osas: Biokeemiline hapnikutarve (BHT7); Heljum; Vesinikioonide kontsentratsioon (pH); Üldfosfor (Püld); Üldlämmastik (Nüld); Naftasaadused (süsivesinikud C10 - C40);
30. Täiendavalt väljalaskme seire osas: proovid tuleb võtta II ja III kvartalis. Proovid võtta peale settebasseine proovivõtukohtades X: 6513972 ja Y: 519552 (RA124) ning X: 6513913 ja Y: 521619 (RA125). Avarii korral tuleb koheselt kõigist väljalaskmetest võtta proov naftasaaduste määramiseks;
31. Kui seire tulemuste põhjal ilmneb oluline mõju keskkonnale, tuleb eksperthinnangus anda soovitused leevendusmeetmete rakendamiseks või turbatootmistehnoloogia muutmiseks.
32. Andmed seire kohta ja eksperthinnang tuleb esitada keskkonnaloa andjale läbi keskkonnaotsuste süsteemi KOTKAS.

KMH jäeti algatamata tuginedes KeHJS § 3 lõike 1 punktile 1, § 6 lõike 2 punktile 2 ja lõikele 4, § 6^1 lõigetele 3 ja 5, § 9 lõikele 1, § 11 lõigetele 2, 2^2, 2^3, 4, 8 ja 8^1, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõikele 1 ja § 3 punktile 4, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded.

Arendaja on ERA Valduse Aktsiaselts (registrikood: 10218875) , kontaktandmed: Metsanurga tn 2, Sõtke küla, Märjamaa vald, Rapla maakond
Otsustaja on Keskkonnaamet (kontaktisik Moonika Aunpuu, e-post moonika.aunpuu@keskkonnaamet.ee, telefon 5698 0504).

KMH algatamata jätmise otsusega on võimalik tutvuda tööpäeviti, eelneval etteteatamisel, lähimas Keskkonnaameti kontoris. Digitaalselt on dokumendid kättesaadavad keskkonnaotsuste infosüsteemist KOTKAS https://kotkas.envir.ee/, menetluse nr M-127906 alt.

Keskkonnaamet
Pärnu linn, Pärnu linn, Pärnu maakond, Roheline tn 64
Telefon: +372 6625999
E-post: INFO@KESKKONNAAMET.EE

Teadaande avaldaja kontaktandmed:
Maapõuespetsialist MOONIKA AUNPUU
Telefon: 5698 0504
E-post: moonika.aunpuu@keskkonnaamet.ee

Teadaande number 2601864